

Štev. 4. Leto 9.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Neodvisno glasilo železničarjev, upokoencev in transportnega osebja

Delavci zahtevamo!

Dnevno časopisje že par mesecev poroča o intenzivnem delu finančnega odbora in tudi posamezni poslanci na svojih sestankih in konferencah podčrtavajo ogromno in težko delo, ki ga vrše na raznih načrtih novih zakonov, ki naj spravijo državne finance v ravnovesje. Enako poudarjajo, da posebej posebno pazljivo vprašanje brezposelnosti, ki se mora v naši državi že enkrat rešiti. Nič pa ne čujemo v teh poročilih o delu za rešitev železničarskega vprašanja, zlasti pa ne o ukrepih, ki bi se morali podvzeti, da se končno veljavno uredi delavsko vprašanje, ker današnji položaj, v katerem se delavec nahaja, je tako težak, da ga ne more že nikdo več vzdržati.

Smatramo za svojo dolžnost, da ob tej priliki, ko se sprejemajo odnosi izdelujejo razni novi zakoni, zlasti pa finančni zakon in budžet za prihodnje leto, opozorimo vse odločujoče — ne samo Ministarstvo saobračaja in kr. vlado — marveč tudi vse poslance in senatorje na položaj, v katerem se nahajamo železniški delavci v kraljevini Jugoslaviji.

Ves čas po prevratu smo čakali in čakamo še danes na ureditev delavskega vprašanja. Leta in leta se je nas delavce tolažilo z obljubami, da so druga bolj važna državna vprašanja, ki se jih mora preje rešiti in da naj pač nekoliko potrpiamo in počakamo, da se bo naše vprašanje rešilo tedaj, ko bo država konsolidirana in urejena. Ne začasni pravilnik iz leta 1920, ne kasnejši pravilniki iz leta 1928, 1930 in 1933 niso pomenili in ne pomenijo koraka naprej za nas delavce, marveč pomenijo za nas vse veliko nezadovoljanje in veliko izgubo pravic, ki smo jih preje skozi desetletja uživali.

Kakšen je danes naš položaj? Na papirju imamo zagarančane dopuste, delavske zaupnike, avtomatično napredovanje, stalnost, starostno zavarovanje, imamo bolniško blagajno in še nešteto lepih odredb le na papirju, a kaj nam pomaga, ker so te odredbe večinoma res — samo na papirju.

In če pogledamo gnotne razmere v katerih živimo, ugotovimo naravnost obupno sliko. Že itak mizerne plače delavstva so bile tekom zadnjih petih let stopnjama reducirane, istočasno pa so bili povečani davki in različni prispevki, ki jih moramo plačevati tako, da smo prišli na rob propada. L. 1927 se je začel križev pot delavca, ko je moral za uravnovesenje budžeta prvič prispevati 10 % svojih prejemkov, kmalu za tem so se začeli uvajati brezplačni dopusti in pravilnik iz leta 1930 je predvidel uvečanje plače in s tem ukinil vsako napredovanje. Zakon o znižanju prejemkov, ki je veljal le za nastavljen osebo, se je protizakonito začel izvajati tudi za delavce, kar je imelo za posledico ponovno 10 % redukcijo vseh naših plač. O postranskih prejemkih (premajah, akordu, o trošninah za službena potovanja) ne govorimo, saj vse to je tekom zadnjih let popolnoma izginilo. Najhujše je prišlo za delavce v letu 1933, ko se je začel za stalno znižavati delovni čas z istočasnim znižanjem prejemkov in ko so se začeli uvajati brezplačni dopusti ter je bilo odrejeno, da mora vsak delavec pri progovni sekciji ostati v tekočem budžetnem letu 70 dni na brezplačnem dopustu.

Mislimo, da nam ni potreba navajati sijajnih plač, ki jih predvideva delavski pravilnik, saj jih vsakdo lahko ugotovi iz pravilnika samega. Povemo v ilustracijo le, da znaša začetna plača delavca po pravilniku Din 49,80

in začetna plača profesionista po pravilniku Din 23,40 in odločujoči si lahko izračunajo, koliko znaša zaslužek delavca, ki sme delati 20 dni mesečno. Niso pa redki slučajji v posameznih sekcijah bolj proti jugu, ko naredi delavec komaj 10 dnevnic mesečno in od tega skromnega zaslužka, ki znaša večkrat komaj Din 200.— do Din 300, naj še plača odtegljaje za bolniško in starostno zavarovanje tako, da mu ne ostane prav nič za vzdrževanje družine.

Vsled tega neznosnega položaja propada fizično in duševno tisoče in tisoče železničarskih delavskih družin. Delavski otroci so obsojeni v lakoto in bedo, ki jih v najnežnejši mladosti poganja na cesto v beračenje in še v hujše. Ne bomo navajali statistik in primerjav zaslužkov in potreb delavske družine, da bi podkrepili našo zahtevo po nujni rešitvi delavskega vprašanja.

Parlament in senat bodeta imela v kratkem priliko zavzeti svoje stališče k predlogu budžeta, ki ga je že predložil finančni minister in pri tej priliki je dolžnost vseh odločujočih, da posvete budžetu Ministarstva saobračaja prav posebno pazljivo in da ugotove, ali predlagani krediti zadostujejo za redno poslovanje in da še posebej ugotove ali bo s predvidenimi krediti mogoče zadostiti obvezam, ki jih ima železniška uprava do delavstva. Ni pa zadosti, da ugotove ali bo zadosti kredita za izplačevanje sedanjih prejemkov, ker bi to pomenilo za delavce zopet eno leto brezpravja, eno leto

brezplačnih dopustov in eno leto novega trpljenja in novega propadanja. Vsakemu je jasno, da je današnji položaj delavstva nevzdržen, da so današnje plače daleko pod eksistenčnim minimumom, da ne zadostujejo niti za samo stanovanje in najbornejšo prehrano ter da pomenijo smrtno obsodbo za tisoče in tisoče prizadetih. Nujno je potrebno, da se končno veljavno enkrat tudi za železniškega delavca določi take pogoje, take predpise in pravilnike, ki mu bodo omogočali pošteno preživljanje in vzdrževanje družine. Nujno je potrebno, da se ukrene vse, da ne bodo predpisi o pravicah osebja ostali samo na papirju neizvršeni vsled »pomanjkanja kredita«, marveč se mora poskrbeti, da bo delavcu omogočeno predstoječe mu pravice tudi izrabiti.

Naj ne bo danes naš pravočasen apel samo glas vpijočega v puščavi, marveč naj prepriča vse odločujoče o nevzdržnem položaju delavstva in jih naj privede do tega, da bodo podvzeli vse potrebno, da se končno enkrat pride od samega debatiranja, konferenc in teoretičnih razprav do pametnih zaključkov ter tudi do izvajanja dotičnih zaključkov.

Odločujoči morajo zasigurati železniškemu delavcu eksistenčni minimum in izvesti zahteve, ki jih delavec postavlja in ki se glase:

zagarančanje osemurnika za vse delovne dni v mesecu,
avtonomijo bolniškega in starostnega zavarovanja,
današnjim prilikam odgovarjajoče plače,
svobodo koalicije.

Avstrijsko delavstvo na barikadah

Ves svet zasleduje z napetostjo razvoj političnih dogodkov v Avstriji. Kar se v Avstriji dogaja, zamože imeti velik pomen za svetovno zgodovino. Časopisna poročila so radi zelo nejasnega položaja nepopolna. ITF, ki je sodelovala pri mednarodnih posvetovanjih o obrambnem boju avstrijskih sodrugov, je poslala v informacijo delavstvu sledeče poročilo, ki ga objavljamo danes, ko se avstrijski delavec že z orožjem v roki bori proti zaslužjenju in proti fašizmu.

Amsterdam, 5. febr. 1934.

Uničenje nemškega delavskega pokreta, ki se je izvršilo brez pravega odpora in boja od strani delavstva, je v vseh drugih državah zelo ojačalo fašizem in reakcijo ter je posebno avstrijskemu diktatorju Dollfusu in njegovim pomočnikom dalo povod za ostrejši nastop. Avstrijska reakcija kljub nemškemu zgledu vseeno ni bila prepričana, da se bo pustil avstrijski delavec na enak način brez odpora zaslužniti in ukleniti v verige ter odposlati v koncentracijske taborne, vsled tega je izdelala drugačen načrt za postopno likvidacijo delavskih svoboščin. Vsled tega se niso izvedli preteklo leto predlogi voditeljev fašistov, ki so zahtevali, da naj se zasede dunajski magistrat, da naj se strankin kongres z vsemi zunanjimi delegati razpusti ter vse udeležence vrže v ječe, politično in strokovno delavsko gibanje pa zabrani. Pač pa se je izvajala taktika razkrajanja in ustrahovanja delavstva, vendar se je avstrijski delavec takoj zavedal, kam bo prišel, če ne bo nudi odločnega odpora.

Tudi dejstvo, da je Avstrija finančno zelo odvisna od Francije in Anglije, je pri tem, čeprav le v podrejeni vlogi, odločalo. Socialisti v navedenih državah so se z vsemi močmi zavzeli pri svojih vladah, da se sme odobriti

nadaljna finančna podpora Avstriji le pod pogojem, da se zopet vzpostavijo demokratične svoboščine v Avstriji. Pri tem seveda niso imeli večjih uspehov, ker ne moremo pričakovati, da bi vlade navedenih držav polagale posebno važnost na dejstvo, da v Avstriji eksistira močno delavsko gibanje, marveč te vlade so zainteresirane v glavnem le na obvarovanju svojih finančnih interesov in na preprečenju zunanje-političnih zapletljajev, ki bi zamogli ogroziti v mirovnih pogodbah diktirane meje. Če jim zamore to garantirati samostojen avstrijski fašizem, bodo brez vsega sprejeli na znanje oslabiljenje ali celo popolno uničenje socialističnega pokreta v Avstriji. Posamezne vlade in mednarodni kapitalistični krogi celo zelo radi zatisnejo eno oko, ko vidijo, da Mussolini vpliva na razvoj dogodkov. Iste vlade vsled tega zelo rade verujejo, da ima Dollfus v svojem boju proti Hitlerju in proti marksizmu veliko večino ljudstva za seboj. (Kakor znano obstoja nasprotstvo med Hitlerjem in Dollfusom v tem, da hoče prvi narediti Avstrijo za nemško provinco, med tem, ko hoče Dollfus pod vplivom Mussolinija in papeža samostojno Avstrijo preurediti v fašistično po italijanskem vzorcu. Eno kot drugo bi imelo za delavstvo usodne posledice. Op. ur.) Taka večina pa ne obstoja. Pri zadnjih volitvah je dobila krščanska socialna stranka le okoli 20 % glasov, med tem pa je že velik del teh glasov izgubila v korist narodnih socialistov, ki kljub prepovedi delujejo in pridobivajo vedno nove mase med meščanstvom ter prirejajo demonstracije in je danes sigurno, da imajo najmanj 30 % prebivalstva za seboj. Če upoštevamo, da stoji za socialističnim gibanjem nad 40 % vsega prebivalstva in da obstoja poleg tega še več malih strankic je jasno, da stoji za Dollfusom prav majhen del avstrijskega prebivalstva.

Vsled takega položaja se mora Dollfus posluževati pač vseh državnih sredstev in sile, da se vzdrži na oblasti in to uporablanje sile povečava nasprotstva, da mora prej ali slej priti do krvavega obračuna med obema glavnima taborima.

Dollfusova vlada je odvzela delavstvu v letu 1933 velik del svoboščin. Glasila strokovnih organizacij in stranke so pod najstrožjo cenzuro, izvajajo se dan za dnem konfiskacije in večini socialističnih listov je odvzeta pravica kolportaje in dostave na dom ter se smejo razpošiljati le še po pošti. Več kot 70 zasilnih odredb je tekom leta 1933 ukinilo pretežen del socialne zakonodaje, ukinilo pravico sodločanja delavstva in strokovnih organizacij pri izdelavi delovnih pogojev, pragmatik in zakonov in poleg tega poslabšalo brezposelno zavarovanje. Z vedno novimi finančnimi odredbami vlade se hoče dunajsko občno gospodarsko uničiti.

Slehnemu delavcu tudi izven avstrijskih meja pa je jasno, kam bi vodila predaja avstrijskega delavstva in gibanja brez boja. To bi pomenilo ojačenje fašizma in bi imelo poleg tega težek moralen vpliv na vse ostalo delavstvo, katerih zaupanje bi bilo zelo težko omajano, ako bi avstrijski delavski pokret, ki ga smatramo vsi za nekaj vzor, položil orožje in se udal brez vsakega odpora. Tudi v tako imenovanih demokratičnih državah bi meščanstvo in reakcija začela takoj predrznejše nastopati proti pridobitvam delavstva ter bi takoj dvignilo zastavo fašizma odnosno nacionalnega socializma za ukinitvev zadnjih demokratičnih svoboščin.

Avstrijsko delavstvo se je za to ves čas pripravljalo na odpor, ni pa hotelo od svoje strani izzvati obožene obracunavanja zavedajoč se izredno težkih posledic, ki jih more imeti državljanska vojska. Vendar so delavci vedno odločno poudarjali, da se fašizmu ne bodo udali in so postavili parolo: proti fašistični sili generalna stavka in revolucija. Avstrijsko delavstvo se zaveda, da je imelo popuščanje in usmiljenost v trenutne zmage (na pr. leta 1918 itd.) večkrat za posledico veliko škodo za delavsko gibanje ter vidi, kako danes posedujoči sloji direktno bestijalno in z največjimi grozovitostmi zatro vsak revolucionarni pokret, samo da se vzdrže na površju in na vladi.

Avstrijski delavski pokret ni opustil prav nobenega ukrepa, da bi preprečil najhujše posledice in je bil do zadnjega pripravljen najti neko spoznamno rešitev, ki bi bila združljiva z intencijami in interesi delavskega razreda. Če pa bo šel Dollfus naprej po isti poti — in vse kaže, da svoje taktike ne bo spremenil — potem je samo še vprašanje prav kratkega časa in v Avstriji bo izbruhnila državljanska vojna.

Nikdo ne more v naprej napovedati, kakšne bi bile posledice take državljanske vojne. Mogoče je narediti nekaj zaključkov.

Državljska vojna lahko raztrga državo v nekaj delov, kakor pač ima v posameznih pokrajinah gotova stranka (socialistična, krščanska socialna ali nacionalno socialistična) številno premoč. To bi odprlo Hitlerju del državnih meja in na drugi strani Mussolini nikakor ne more trpeti, da bi se na južnem Tirolskem ugnezdil Hitlerjev fašizem, ker bi ta pomenil nevarnost za Italijanski fašizem in za italijanske aspiracije na južno Tirolsko. Madžarska na drugi strani vedno govori o osvoboditvi zaslužjenih Madžarov ter gotovo ne bi dolgo gledala medse-

bojno obračunavanje v sosedni Avstriji, marveč bi se poslužila ugodne prilike. Na spremembi avstrijskih meja pa so zainteresirane tudi druge sosedne države. Ta rešitev avstrijskega medsebojnega obračunavanja bi imela zgodovinske posledice in bi pomenila novo nevarnost za eventualno večje evropsko oboroženo obračunavanje.

Druga možnost rešitve je ta, da bo boj Dollfusa z delavskim pokretom omogočil nacionalnemu socializmu pohod na oblast. Vendar je več držav in med njimi zlasti demokratična Češka, ki nimajo interesa na pojačanju nemškega Hitlerizma in ne bi mogle dopu-

stiti, da bi postala Avstrija nemška provinca ter da bi bili tako od vseh strani obkoljeni od diktatur. Tako pojačanje Nemčije pa tudi ne bi bilo po godu Franciji.

In končno kdo si zamore predstavljati vpliv, ki bi ga imel oborožen odpor avstrijskega delavstva na milijonske mase delavstva v Nemčiji, Italiji in Poljski ter v drugih državah, kjer že vlada fašizem, oni fašizem, ki je zadnja bojna postojanka kapitalizma, iz katere se kapitalizem bori proti svjemu poginu? Tudi v tem pravcu zamorejo imeti avstrijski dogodki odločilen vpliv na svetovno zgodovino.

Pred skupščino bolniškega fonda

Prihodnjo nedeljo se sestanejo v Ljubljani skupščinarji železničarskega bolniškega fonda, katerih naloga je, da kritično presodijo delovanje uprave in upravnih odborov fonda ter zavzamejo stališče k izredno težkemu položaju, v katerega je prišlo osebje v preteklem letu.

Leto 1933 je prineslo članstvu bolniškega fonda največ udarcev, največ razočaranj, leto 1933 je ponovno in vidno — tudi za najbolj zaslepljene — dokazalo, da boln. fond ni ustanova, ki bi bila last železničarjev in postavljen na to, da nudi ugodnosti železničarjem, marveč da je bolniški fond postal ustanova delodajalca samega, ki štiti interese delodajalca, saj vedri in oblači v tem — na papirju — avtonomnem bolniškem fondu delodajalec sam.

Pravilno je, da se na letošnji skupščini ugotovi, kdo je zakrivil, da je tako daleč prišlo in da se enkrat za vselej pred vsemi železničarji razgali vloga zvezarjev, da ne bo več slepomišljenja in varanja.

Zavedamo se, da na skupščini tega avtonomnega bolniškega fonda pod današnjimi pogoji in v današnjih razmerah ne moremo doseči nič pozitivnega za članstvo fonda, saj so vse dosedanje skupščine dokazale, da se ne izvede niti en sklep, ki je bil sprejet v interesu zavarovanih članov, ker delodajalec v zadnji instanci odloča, kaj se sme izvesti in kaj ne. Težke izkušnje preteklega leta so gotovo izmodrile pretežno večino železničarjev, da so izprevideli, da je taktika savezarjev, ki so ves čas zahtevali, da se železničarski bolniški fond podredi pod nadzorstvo Ministrstva socialne politike, edino pravilna in edino v interesu osebja, ker z izvedbo teh dveh glavnih zahtev bi postal železničarski fond res humanitarna institucija železničarjev in bi prenehal biti orodje delodajalca za čim večje izkoriščanje osebja.

Po težkih izkušnjah preteklega leta naj bo nedeljska skupščina bolniškega fonda odločen izraz enodušnih zahtev prav vseh železničarjev ljubljanske železniške direkcije, ki zahtevajo, da se z dosedanjo prakso preneha in da se železničarski bolniški fond osvobodi iz rok delodajalca. Nedeljska skupščina naj zadnjič z vso odločnostjo zaključni zahtevo po izvedbi avtonomije bolniškega fonda, ker vse dotlej, dokler ne bo bolniški fond res avtonomen, ni računati na zboljšanje položaja in so zaman vsi samostojni predlogi o povišanju hranarine, podaljšanju dobe zdravljenja, zobozdravljenja, fakultativnih članov itd., ker vemo že v naprej, da jih delodajalec, ki je danes v našem bolniškem fondu zadnja in edino odločujoča instanca, ne bo potrdil.

Na železničarjih pa je, da poskrbe, da sklep skupščine ne bo ostal le na papirju, odnosno, da ne bo v zadnji instanci romal v koš. Železničarji se morajo zavedati, da bodo imeli vsi njihovi sklepi vrednost šele tedaj, kadar bodo železničarji združeni v močni bojovni organizaciji, potom katere si bodo priborili upoštevanje in izvedbo svojih zahtev.

Za skupščino bolniškega fonda so izvoljeni sodrugí skupščinarji med drugim vložili tudi sledeče samostojne predloge:

Fakultativno članstvo v bolniškem fondu.

Oblastna skupščina skleni, da se v smislu § 18 naredbe o zavarovanju državnega prometnega osebja za slučaj bo-

lezni sprejema tudi upokojene delavce in profesionaliste, za katere veljajo določbe delavskega pravilnika, za fakultativne člane bolniškega fonda.

Po ugotovitvi, da je odlok Centralne uprave humanitarnih fondov št. 1462/33 z dne 7. junija 1933, s katerim je bil določen za fakultativne člane 3% prispevek mesto dotedanjega 1.5%, protizakonit, ker zamore članske prispevke in dajatve fonda sprejemati samo redna glavna skupščina, oblastna skupščina skleni, da se predloži glavni skupščini bolniškega fonda v Beogradu predlog, da znašaj prispevek fakultativnih članov le 1.5% od pokojninskih prejemkov. V času od 1. IV. 1933 dalje ubrani višji prispevki naj se prizadetemu osebju povrnejo odnosno vzamejo v račun za bodoče članstvo.

Samouprava bolniškega fonda.

Oblastna skupščina skleni, da se pošlje ministrstvu socialne politike in ministrstvu saobračaja posebna resolucija v zadevi samouprave bolniškega fonda in podreditve pod nadzorno oblast ministrstva socialne politike.

Resolucija naj se glasi:

Oblastna skupščina bolniškega fonda drž. saobr. osebja pri direkciji državnih železnic v Ljubljani ugotavlja, da naredba o zavarovanju državnega prometnega osebja za slučaj bolezni in nesreče, ki je bila izdana na podlagi pooblastila v § 6 zakona o zavarovanju delavcev, ne odgovarja jasnim določbam tega paragrafa in ne zagotavlja samouprave bolniškemu fondu, marveč ga popolnoma podreja ministrstvu saobračaja. Ministrstvo saobračaja ima pravico razpuščati centralni upravni odbor bolniškega fonda, sklepi skupščin so izvršni šele po potrdilu g. ministra saobračaja ter se je s takimi in sličnimi odredbami dejansko onemogočilo samoupravo bolniškega fonda ter ima v fond odločujočo besedo delodajalec a delojemalci imajo v fondu le posvetovalen glas.

Tako stanje v upravi bolniškega fonda pa nasprotuje jasnim določbam § 6 zakona o zavarovanju delavcev.

Z ozirom na prednavedeno dejstvo zaključni oblastna skupščina:

Samouprava oblastnih uprav humanitarnega fonda naj se izvede v praksi ter odredi, da so sklepi oblastnih in glavne skupščine izvršni takoj, ako so sprejeti v smislu naredbe in pravilnika.

Bolniški fond naj bo podrejen pod nadzorstvo ministrstva socialne politike in narodnega zdravja, ki naj definitivno odloča o vseh onih sklepih glavne skupščine, ki so po zakonu o zavarovanju delavcev pridržani končni odobritvi ministrstva socialne politike.

Predpisi za zobozdravljenje.

Oblastna skupščina ugotavlja, da je odlok C. U. br. 6039/33 od 23. dec. 1933, glasom katerega je Centralni upravni odbor sklenil, da mora plačati član za zobotehnična dela zase 50%, za člane družine pa 75% določene tarife, protizakonit, ker ima Centralni upravni odbor le pravico predlagati glavni skupščini predloge za povišanje ali znižanje članskih prispevkov in dajatev fonda, nima pa pravice sam spreminjati določene dajatve in prispevke, ker spada to edino v kompetenco glavne skupščine.

Oblastna skupščina protestira proti tako očividnemu kršenju naredbe ter sklene, da se z naknadno veljavnostjo anulira protizakonit sklep centralnega upravnega odbora ter uveljavi zopet prejšnja določila glede zobozdravljenja tako, da bodo imeli člani pravico na brezplačno zobozdravljenje in zobotehnična dela, a prispevek za rodbinske člane naj znaša 50%.

Ta sklep naj se predloži kot samostojen predlog glavni skupščini.

*

Nastavitev zdravnikov-specijalistov.

Kljub dejstvu, da je mesto drugega zobozdravnika v Ljubljani že nad eno leto izpraznjeno in da je upravni odbor že opetovano sklenil zasesti to mesto, centralni upravni odbor doslej še ni dal svojega pristanka za zasedbo tega mesta. Vsled tega je članstvo zelo oškodovano, ker je moralo po več mesecev čakati, da pride na vrsto ter mora vsled tega sedaj doplačevati velike zneske za zobozdravljenje.

Enako je potrebno v Mariboru nastaviti specialista za ušesne, nosne in vratne bolezni.

Oblastna skupščina sklene, da se takoj zasede mesto drugega zobozdravnika v Ljubljani in ustanovi posebno mesto zdravnika-specialista za ušesne, nosne in vratne bolezni v Mariboru.

*

Sanatorij za tuberkulozne na Golniku.

Oblastna skupščina ljubljanska je že na več skupščinah sprejela soglasno sklep o zgraditvi sanatorija za zdravljenje tuberkuloznih na teritoriju ljubljanske oblasti uprave. Tudi glavna skupščina bolniškega fonda je opetovano določila večji kredit iz rezervnega fonda za zgradbo sanatorija na Golniku ter je bil ta sklep odobren tudi od ministrstva saobračaja. Kljub temu, da je preteklo od prvega zaključka glavne skupščine že tri leta, vprašanje zgraditve sanatorija do danes še ni rešeno.

Oblastna skupščina sklene, da se mora takoj podvzeti vse korake, da se v letu 1934 zgradi depandansa na Golniku ter da se v to svrhu takoj nakaže celotni potrebni znesek iz rezervnega fonda.

Ta sklep naj se predloži kot samostojen predlog redni glavni skupščini v Beogradu.

*

Spopolnitev § 56 naredbe.

Po § 56 naredbe plača bolniški fond delavcem največ 26 tedensko, rodbinskim članom pa največ trimesečno zdravljenje v bolnicah. Med zavarovanci bolniškega fonda je zlasti mnogo delavcev, ki so bolni na tuberkulozi in katerim je onemogočeno uspešno zdravljenje vsled navedene časovne omejitve zdravljenja v bolnicah. Tuberkulozno bolni ogrožajo doma vso rodbino ter je v interesu bolniškega fonda, da se širjenje tuberkuloze čim najbolj prepreči.

V to svrhu skleni oblastna skupščina spopolnitev § 56 ter naj to spopolnitev predloži kot samostojen predlog za redno glavno skupščino. Spopolnitev naj se glasi:

Pri vseh zavarovanih in njihovih rodbinskih članov, pri katerih železniški zdravniki odnosno šef-zdravnik ugotovi možnost lahkega okuženja drugih članov družine in potrebo izolacije, naj bolniški fond plača v bolnišnicah ali v posebnih za to določenih ustanovah oskrbnino za 52 tednov. Ta določba naj se uvrsti med prvim in drugim odstavkom § 56 naredbe.

*

Izplačilo 70% hranarine za vse dni v mesecu.

Oblastna skupščina skleni:

V primeru bolezni naj se bolnim zavarovancem, ki imajo pravico do hranarine, izplačuje 70% hranarina za vse dni v mesecu, torej za 30 dni, ne glede na to, ali dela delavec v turnusu ali samo ob delovnih dnevih.

*

Prejemki za čas ambulantnega zdravljenja.

V slučaju ambulantnega zdravljenja železniška uprava za tiste ure, ko je delavec vsled obiska zdravnika odsoten, ne izplačuje prejemkov. Enako pa tudi humanitarni fond za dotične ure ne izplača hranarine.

Pri današnjih plačah delavstva, ki so minimalne, uvedbi skrajšanja delovnega časa in brezplačnih dopustov mora delavec računati z vsakim, tudi najmanjšim odtegljajem. Vsled dejstva, da ne dobi ne plače in ne hranarine, odlašča delavec z ambulantnim zdravljenjem večkrat tako dolgo, da je prekasno ter ima vsled tega veliko škodo delavec sam, kakor tudi bolniški fond, ki mora nato plačevati hranarino za daljšo dobo.

Da se omogoči pravočasno ambulantno zdravljenje, oblastna skupščina skleni predložiti glavni skupščini bolniškega fonda v Beogradu predlog, da naj se pri

ministrstvu saobračaja izposluje izplačevanje prejemkov za čas ambulantnega zdravljenja, ako pa to ne bi uspelo, naj se zaključi, da se delavcu tudi za čas ambulantnega zdravljenja izplača hranarina, in sicer za dotični čas, za katerega je izgubil prejemke.

*

Plačilo stroškov za prevoz zdravnika na dom.

Vsled dejstva, da plača bolniški fond stroške za zdravnika za obisk na dom le za razdaljo do 3 km, preko 3 km pa mora plačati stroške za prevoz zdravnika na dom član sam, se večkrat pripeti, da zlasti delavci tudi v nujnih slučajih ne morejo klicati zdravnika na dom, ker nimajo sredstev, da bi plačali prevoz. Ta odredba je zelo nesocialna ter predlagamo, da naj oblastna skupščina sklene, da naj se pravilnik za zdravniško službo spremeni v toliko, da plača za prevoz zdravnika na dom tudi preko 3 km stroške bolniški fond. Le v primerih, kjer bi se nepristransko ugotovilo, da poklic zdravnika ni bil potreben in da bi član fonda lahko sam šel k zdravniku, nosi stroške prevoza član sam.

*

Sprememba uredbe in pravilnika.

Oblastna skupščina sklene apelirati na vse odločujoče, da se nova uredba o zavarovanju drž. prom. osebja za slučaj bolezni izdela ob sodelovanju zastopnikov osebja in najprvo obravnava na posebej v to svrhu sklicanih izrednih oblastnih skupščinah in nato šele sprejme definitivni predlog uredbe na glavni skupščini.

*

Povračilo članarine izstopivšim fakultativnim članom.

Povodom povišanja članarine fakultativnim članom je večje število fakultativnih članov podalo izjavo, da ne pristanejo na povišanje članarine, poleg tega pa je precej fakultativnih članov dalo pogojno izjavo, da ostanejo člani fonda le, ako se nezakonito izvedeno povišanje članarine anulira. Mnogo članov pa ni podalo ne ene, ne druge izjave.

Da se zadeva fakultativnih članov definitivno uredi, oblastna skupščina skleni, da se še enkrat vse fakultativne člane pozove, da pošljejo definitivno izjavo glede nadaljevanja članstva in da se na podlagi teh izjav povrne eventualno preveč odtegnjeno članarino in dotične člane črta iz staleža.

PREMIKAČI, KRETNIKI, VLAKO-SPREMNIKI — POZOR!

Zavedajte se vendar enkrat, da so predpisi o vršenju službe zato izdani, da jih osebje striktno izvaja. Predpis ni zato tukaj, da bi ga uslužbenec, pa čeprav »v interesu službe« kršil. Če se uslužbencu pri taki kršitvi predpisov pripeti nezgoda — iztirjenje ali slično —, odgovarja uslužbenec sam in nikdo ga ne reši kazni. Železniška uprava se zaveda, da so predpisi o vršenju premikalne službe ali kretniške službe itd. tako okoreli, da bi nastal takoj velik zastoj, če bi jih uslužbenec točno izvajal. Kljub temu pa uprava do danes teh predpisov ni izpremenila in kaznuje vsakega uslužbenca, ki ne izvaja točno predpisov, če se mu kaj pripeti.

Osobje mora v lastnem interesu in v interesu službe same izvajati konsekvence ter se mora pri izvrševanju službe najtočneje držati vseh predpisov in jih ne sme prekoračiti. Le na ta način se bo izognilo kaznim ter bo zadovoljen tako uslužbenec, kakor tudi železniška uprava.

Zato — železničarji — izvajajmo najtočneje vse predpise!

KAJ JE Z DELAVSKO DIFERENCO?

Zadeva se vleče že od leta 1923. Večkrat je že bila ugodno rešena — na papirju — dokler ni sedaj izšel odlok, da se tudi v ljubljanski direkciji izplača še preostalim 90% neizplačane diference in sicer v obrokih tako, da bo diferenca do julija 1934 izplačana. Januarja 1934 smo delavci dobili 10%, sedaj je od tedaj preteklo že en mesec in nadaljnega obroka še ni.

Apeliramo vsled tega na odlašajoče, da pospešijo izplačilo diferenc in naj se vsaj enkrat vžive v položaj ene-ga progovnih delavcev, ki naredi sedaj na mesec 11 dnevnic in bodo uvideli, da nismo »sitni in nestrpnici«, marveč goli in lačni ter nujno potrebujemo denar, ki smo ga zaslužili pred 10 leti!

Iz oblasnih sekretarijata.

Zlikovci.

Najogavnija izraslina savremenog društva jest fašizam, a najogavniji su oni elementi, koji mu se — otvoreno ili prikriveno — staviše u službu. Fašizam nije ideologija i nije pokret. To je skup anonimnih i najbogatijih ljudi, koji novcem potkupljuju razne propalice u svrhu, da budu organizatori ili pak izvršiocu brutalne sile, sa kojom se imaju ušutkati svi oni, koji protiv svevlasti tih anonimnih i najbogatijih pojedinaca rogobore. Tako postupa fašizam prema unutra.

Prema vani svi fašizmi su imperijalistički i zavojevački. Na slabosti i raztrojstvu drugih zemalja oni grade svoje zavojevačke planove. Fašizam je spreman, da svim sredstvima ovo raztrojstvo u drugim zemljama poveća. On kupuje i potplaćuje pojedince; organizira i održava bande; razvija i potpomaga štampu i čini sve, da nesigurnost u zemlji, koja je cilj njegove imperijalističke ekspanzije, bude čim veća. Otuda i brojni atentati u Austriji, u Rumunjskoj i t. d.

I naša zemlja trpi od fašističkog nadiranja. Njegovi pothvati kod nas otvoreno su zlikovački. Atentatima razne vrste on želi izazvati metež, iz kojeg bi izvukao koristi za sebe. Najnoviji fašistički pothvat je atentat na brzi voz kod Krškog. Postavio je paklenu mašinu u kola drugog razreda, koje žrtvom su pala tri nedužna života.

Atentati na željezničke objekte izazivaju u nama gnjušanje i revolt. Takvi atentati pogadaju uvijek samo nedužne, a u prvom redu stradaju najmanje krivi željezničari. Svi oni, koji imaju toliko pokvarenosti u sebi, da od takvih atentata ne prezaju, prestali su biti ljudi — oni su još samo zvijeri. — To su zlikovci, dostojni svojih ogavnih fašističkih gospodara.

Željezničar.

Dopisi.

SA KOL. SAVA.

ŠTA TO IMA DA ZNAČI?

U početku januarja o. g. isplaćena je radnicima razlika iz god. 1923. Prigodom isplate izvršeno je, kako nas radnici izvješćuju, ustezanje u iznosu od 5% od bruto primitka. Na osnovu kojeg i kakvog riješenja ili ovlaštenja je ustezanje izvršeno, to nitko ne zna. Isto tako nitko se ne usudi da to pita, jer se boje represalija bilo sa koje strane.

Jedan radnik nam je tim povodom ispričao ovo: prije oduljeg vremena najavilo je udruženje nacionalnih željezničara, da je konačno »izvojevalo« isplatu tih zaostataka i da, ako će isplata uslijediti u roku od 2 mjeseca, svaki radnik treba da odstupi 5% u korist udruženja.

Od obećanja pa do konačne isplate proteklo je više od godinu dana. Ne znamo u kake se je svrhe susteglo 5% od diferencije, jer se radnicima kod isplate ovo nije kazalo. Nikako ne razumijemo, kako i na osnovu čega može željeznica doći u položaj, da vrši bilo kakove ustege bez oznaka zašto i bez privole radnika. Za stvar bi trebali da se zainteresuju i viši faktori i da krivce pozovu na odgovornost, a ustegnuti novac mora se radnicima u cjelosti povratiti!

Mi apeliramo na sve radnike sa kol. Sava, koji su primjetili da im je kod isplate nešto zadržano, da protiv toga zadržavanja podnesu žalbe. Svako samovolji mora se jednom za uvijek učiniti kraj!

ZAGREB.

Opet nesreća u radionici.

Čudna je ta simfonija rada! — Kad kada nas oduševljava, zanosi u delirijum, a kad kada napunja nas strahom. Bilo je to 31. decembra 1933. Dizali smo jedna kola. Dizalica je škripala kao i svakog dana. Nitko nije slutio, da simfonija rada može biti poremećena. Odjednom krah; uslijed smrznutog tla dizalica je odskočila i prebacila se na najbližeg radnika. Ostao je ležati sa polomljenom hrptenjačom i povrijeđenim rebri. Epilog: kola za spasavanje i

prenašanje bijednog radnika sa zamažanog tla u radionici na stol za siceranje u bolnici.

Zaista je čudna ta simfonija rada! govoriše radnici poslije toga. Radiš ko marše i žuriš se kao na vatru, a ono odjednom tres i ostaješ bez glave. — Sreća da je leđičan, da nema djece. — Stara majka već će nekako preživjeti!

A mora li to tako biti? Moraju li se događati ovako tragične nesreće? Još u prethodnoj godini, kad su »Lits« kola zdrobila glavu bijednome Žitkoviću, obećano je, da će se na živote radničke u buduće više paziti. Pa zar se zbilja pazi? Ne! Šta i vrijedi paziti, kad je zadržan sistem premija i kad uštedjeni rad — pored najžurnijeg rada — dostigne jedva do 150—200 dinara. Šta vrijedi paziti i šta vrijede sve mjere opreznosti, kad je sistem naganjački do svireposti. Ta ako radnik neće raditi brzo i bez obzira na sve opasnosti, skupa sa ženom i dječicom osuđen je na trpljenje gladi i nevolje.

Da bi se uklonilo opasnosti od povreda i nesreća trebalo bi da se potpuno ukine sistem premija i **obezbjedi redovne zarade, sa kojima će radnici moći čestito preživjeti. Sistem premija ubija produkciju i radnike!**

Radnik.

JASENOVAC.

Naši pružni radnici opet mnogo stradaju. Rad je skoro potpuno obustavljen; radi se svega po 3—4 dana u mjesecu, a zaradi se samo za prinos bolesničkom i penzionom fondu. Za potrebe u kući, za familiju i t. d. ne zaradi se ni pare, a potrebe su velike. Velika većina nas radnika siromašni smo seljaci. Neki ima a neki i neima kućice, obradive zemlje imamo i neimamo. Koji i imade nešto ne vrijedi mu mnogo, jer naše zemlje su slabe i moćvarne. Pogotovo prošle godine uništile su stalne kiše i ono malo posijanog žita i kukuruza. Većina nas još prije Božića počeli smo kupovati kruh, a čim vrijeme više odmiče tim više ovisni smo od zarade pri željeznici, a nemamo je. U kuće većine naših radnika unišla je bijeda i ne ostavlja ih.

Mjerodavni trebali bi sve to da znaju! Rad i raspoloživa sredstva trebali bi da raspoređuju tako, da se radnicima obezbijedi stalna zarada i stalna mogućnost života. To u toliko više, jer je najveći dio radnika ovisan lih od zarade kod željeznice. Potrebe onih najbijeđenijih treba imati u vidu i nastojati, da im život bude osiguran.

Radnik.

Sa industrijskih pruga

KAKO SE POSTUPA SA RADNICIMA, KAD OBOLE KOD »ŠIPADA«.

Jedan naš drug na zahtev ostalih drugova dostavio nam je pismo sledećeg sadržaja sa molbom, da ga uvrstimo, kako bi se radnička javnost upoznala sa postupkom za slučaj obolenja kod preduzeća »Šipad«, a naročito onih koji su ođaljeni od Drvara, gdje se nalazi bolnica. Pismo glasi:

Drug Jovo Djukić iz Oštrelja, pružni radnik, opasno je obolio u noći između 15. i 16. decembra 1933.

16. decembra je sa vozom broj 34 t. j. izjutra otpremljen u bolnicu u Srneticu i kad je stigao tu je čekao na gospodina ljekara bez ikakve pomoći do 21 sat. Ostavili su ga u čekaonici bez ikakve pomoći i tek izjutra dne 17. decembra otpremljen je u bolnicu u Drvar. I tu je drug Jovo bio iste sreće pošto se i tu nije našao ljekar pri ruci, istom sutradan je pregledan i odmah upućen u bolnicu u Banju Luku, pošto se je nakon tri dana putovanja ustanovilo, da je drug Jovo opasno bolestan.

Njegova supruga, koja je ostala sa petero nezbrinute djece, vodila je brigu za svog supruga te je tražila informacije i od bolnice i od »OUZORA« u Banja Luci ali je od »OUZORA« dobila odgovor, da se za njegovu sudbinu ne zna a od bolnice nije dobila nikakvog odgovora šta je sa sudbinom njezinog muža hranitelja petero djece.

Tek jedan djak, koji je zajedno sa drugom Jovom bio u bolnici imao je saučešća i sočuti te je nesretnu ženu izvjestio, da je drug Jovo Djukić u bolnici podlegao svojoj bolesti i sahranjen dne 21. decembra. Niko drugi jednu ženu o tome nije obavestio i ako se na osnovu njegovih dokumenata znade, od kuda je.

Smatramo, da ovom pismu ne treba nikakvog komentara, jer se ovakav postupak mora najstrožije osuditi. Dužnost odlučujućih faktora jeste, da pvedu istragu i za buduće spreče slične slučajeve.

GOSPODARENJE U »KRIVAJI«.

Beogradska »Politika« od 21. januara donela je obširan članak o gospodarenju i upropaštavanju državne imovine kod preduzeća »Krivaje«. Ovdje je pisac naročito istakao, da je to upropaštavanje najviše činjeno na željeznici Zavidović—Hanpjesak, koju je preduzeće imalo u zakupu od države. Za taj zakup plaćalo je preduzeće državi jednu neznatnu sumu, ako se uzme koliko saobraćaj je vršen za vreme prosperitete Krivaje.

U ugovoru preduzeće se je obavezalo, da će prugu i njena postrojenja uzdržavati u redu, te da će vršiti i javni saobraćaj, za koji je bila određena tarifa državnih željeznica. Krivaja je u tom ugovoru dobila garancije (valjda uz pomoć Regenstreifovih pomagača) da će država sve deficite namirivati, koji bi pristekli iz »Javnog saobraćaja«. To je naravno dalo preduzeću mogućnosti, da je svake godine iskazivalo deficit od nekoliko milijuna dinara, koji je u glavnom nastao kod »javnog saobraćaja«. Za ovu sumu Krivaja je svake godine dobivala veliki deo šume potpuno besplatno, da bi država udovoljila obavezama, koje su bile ugovorene.

Kako je nastajao taj deficit u vreme punog prosperiteta, pisac je u »Politici« jasno okarakterisao. A preduzeću je to bilo moguće jedino na taj način, što je bilo bez ikakve kontrole. U ono vreme, kad je željeznica radila punom parom kako na privatnom tako i na javnom saobraćaju, pravili su se veliki deficiti, a sada posle obustave rada (strugare) kad se je sav saobraćaj sveo jedino u javne svrhe, od tada je željeznica postala **aktivna** i odplaćivala dugove za radničke i namješteničke plate, koji su ranije nastali.

Ta aktivna željeznice bila bi još veća, da nije jedan veliki kader šumskih činovnika držan u »rezervi« koji su primali velike mjesečne plate iz prihoda željeznice. Jednom prilikom posjetio je jedan radnički funkcioner gosp. direktora Drumla u Zavidovićima sa radničkim povjerenicima za željeznicu te je ovo pitanje činovničkog kadera bilo predmet rasprave, jer su se radi toga željezničarima reducirale plate, pošto prihodi željeznice nisu mogli pokrivati rashode. I ako ovi činovnici nisu imali ništa zajednički sa željeznicom, predstavnicima radnika je odgovoreno, da je to kader naročito spremnih ljudi, koji se drže u rezervi za slučaj da preduzeće ponovno otpočne sa radom.

Prohodi željeznice u ono vreme bili su po izvaji direktora oko 350.000 Din mjesečno i ovi su činovnici **redovito dobivali iz tih prihoda svoje mesečne plate**, dok se željezničarima nije moglo isplaćivati u novcu, nego sa nekim »Bonovima«, za koje su kod trgovca kupovali kukuruza. Ovakve »Bonove« radnici su imali sreću, da zarade svaka tri do četiri mjeseca pošto je njihov rad bio odredjen na smjenu, dok su »rezervni činovnici« dobivali redovito mjesečno plato bez bonova.

Eto tako se je gospodarilo u »Krivaji« od njezinog postanka pa do likvidacije. U najboljoj konjunkturi i prosperitetu oštećivala se država u vreme privredne krize na račun rezerve oštećivani su radnici željezničari.

Krivaja je od svog osnutka bila prekrivena misterioznim velom i takova je ostala do svoje propasti! Vreme je, da se povede računa o tome kako bi to preduzeće predstavljalo blagodat za državu i za tamošnji siromašni narod.

Žic.

GLAVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA PODRUŽNICE U TESLIĆU.

U nedelju 28. januara 1934 održana je glavna godišnja skupština podružnice Ujedinjenog Saveza Željezničara Jugoslavije u Tesliću.

Predsjednik podružnice drug Franjo Stjepanović otvara skupštinu, pozdravlja prisutne te sa nekoliko biranih riječi poziva sve prisutne, da porade na jačanju organizacije jer samo to će biti garancija, da će industrijski željezničari postići svoja zakonska prava i prava na život. Posle govora druga Stjepanovića predaje riječ drugu Pavlu Predojeviću sekretaru Mjesnog medjstrukovnog odbora URSA u Tesliću.

Drug Predojević naročito se osvrće na rad podružnice i dalje apeluje na sve drugove, koji su prisutni na skupštini, da nastoje svima silama jačati organizaciju i čvrsto udruženi savladaćemo borbu protiv kapitalista, koji su nam oduzeli svaku mogućnost za ozbiljan čovječanski život.

Napominje, da nikada industrijski željezničari ne trebaju zaboraviti, šta je sve poduzimao Savez za njihova prava i to u glavnom vodi borbu na osnovu postojećih zakona. Tražilo se je regulisanje radnog vremena na saobraćajnim preduzećima, nadalje tražilo se je da se prava i dužnosti industrijskih željezničara regulišu na osnovu zakona o državnom saobraćajnom osoblju, kao i da se poštivaju odredbe o naplati prekovremenog rada, koje preduzeće ne isplaćuje. Apeluje na sve prisutne drugove, da se za ovu akciju svi zajednički bore, jer to su njihova zakonom garantovana prava koja im se protuzakonito od strane poslodavca oduzimaju. Svi prisutni burno su pozdravili govor druga Predojevića.

Posle toga izabran je kandidacioni odbor za upravu podružnice te su se izabrani drugovi povukli na vijećanje i doneli listu za radničke povjerenike i za podružničku upravu. Za radničke povjerenike izabrani su sledeći:

Povjerenici: Nikola Grbić, strojovodja, Ivan Vidak, kočničar, Čančar Luka, pruž. radnik. — Zamjenici: Suljo Arifagić, vozovodja, Koščuk Savo, kočničar, Jotić Mile, pružni radnik.

Za podružničku upravu izabrani su sledeći drugovi:

Predsjednik Jotić Bosko, nadzornik pruge; II. predsjednik Grbić Nikola, strojovodja; tajnik Džidara Anto, vozovodja; blagajnik Vučić Vlado, ložač. — Odbornici: Vljako Koščuk, Juriša Mršić, Hatunić Hasan i Franjo Župančić.

Jednoglasno je usvojen predlog o izboru radničkih povjerenika i Uprave podružnice te predsjednik predlaže, da se dađe na glasanje, dali da podružnica ostane u Blatnici ili da se preseli sa sjedištem u Teslić. Svi prisutni jednoglasno zaključuju da se podružnica prenese u Teslić a da se u Blatnici osnuje povjereništvo. Za povjerenike izabrani su jednoglasno sledeći drugovi: Gavrić Franjo, Bilinski Feliks i Nikola Pavelja.

Pa to u Tesliću postoji i potporni fond, to predsjednik drug Stjepanović predlaže skupštini da izabere jednoga člana za upravu potpornog fonda.

Nakon kraće diskusije prisutni jednoglasno biraju druga Boška Jotića za redovnog člana Potpornog fonda a druga Tataru Franja za zamjenika.

Pošto je skupština potekla u najboljem redu to novi predsjednik drug Jotić Boško poziva drugove, da svi zajedno porade na bolji život — svi za jednoga a jedan za sve — i zaključuje skupštinu.

GLAVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA PODRUŽNICE USZJ V OLOVU.

26. januara o. g. održana je glavna godišnja skupština podružnice Ujedinjenog Saveza Željezničara u Olovu.

Skupštini je prisustvovao veliki broj željezničara od preduzeća Krivaje.

Predsjednik drug Pavle Todorović je otvorio skupštinu sa nekoliko riječi o radu podružnice u prošloj godini, pozdravlja prisutne i moli da svi drugovi, koji će podnositi izvještaje saslušaju pomno jer u izvještajima ima važnih stvari, na koje treba obratiti naročitu pažnju. Posle toga predaje riječ sekretaru podružnice drugu Ulrihu.

Drug Ulrih, podnoseći svoj izvještaj, osvrće se u glavnom na sve, šta su željez-

ničari kod ovoga preduzeća izgubili u vreme od kada je prestala pilana sa radom. Naročito se osvrće na redukciju, koju je preduzeće provelo a da se nije ni pitalo željezničara. Ova je redukcija provedena samo zato, da bi se veliki broj činovnika mogao izdržavati iz prihoda željeznice. — Apeluje na prisutne, da se sada kad se nalaze pred nekim preokretom, naročito mora posvetiti pažnja organizaciji, jer nije isključeno, da će preduzeće, posle kad likvidaciona komisija završi sa radom, početi sa ponovnim poslovanjem i u tom slučaju potrebno će biti, da se svi drugovi bore za svoja ranija prava, koja su im protuzakonito oduzeta.

Posle govora druga Ulriha riječ je dobio drug Marković, povjerenik Komore iz Zavidovića. Drug Marković naročito se je osvrnuo na sve intervencije, koje je poduzimao po pitanju radnog vremena, naplate prekovremenog rada, kao i po pitanju isplate zaostalih plata željezničkim službenicima. Kritikuje kako je preuzete kod jedne intervencije, kad je bio prisutan i drug Župančič, kad su tražili razjasnjenje, kako se drži toliki broj nepotrebnih namještenika, koji nemaju ništa zajedničkoga sa željeznicom niti poznaju tu službu a leže na teretu prihoda željeznice podnoseći sve ovo direktoru preduzeća, on je odgovorio da mora držati ove činovnike radi njihovih naročitih sposobnosti. Dok je takova izjava pala, željezničari su se morali boriti gladju i neprijanjem svojih prinacijeznosti, koje su za-

služili nego so morali ove primati u nekačkim honorarima, da od trgovca, koji je sa preduzećem sklopio ugovor, kupuju uz cenu, kako se je njemu svidilo. — Poziva drugove da se slože u zajednicu u bratsku slogu, jer će na taj način moći da se bore protiv svih do sada nanešenih nepravdi.

Posle toga prešlo se je na izbor radničkih povjerenika. Izabrano je 6 povjerenika i 6 zamjenika i to:

Povjerenici: Todorović Pavao, kočničar, Jurić Ulrih, strojovodja, Buhil Milutin, namještenik, Ečimović Martin, nadzornik pruge, Mehanović Mujo.

Zamjenici: Medjugorac Juro, Šifner Juro, strojovodja, Stakić Danilo, Aleksić Radovan, Ahmetagić Salih.

Posle izbora za radničke povjerenike prešlo se na izbor podružničke uprave, u koju su jednoglasno izabrani sledeći:

Predsjednik Todorović Pavao; sekretar Ulrih Jurić; blagajnik Kljajić Uzeir; član odbora Kućo Boško. — Nadzorni odbor: Ruđelić Šime, revizor vozova, Cvijetić Drago, upravitelj stanice i Djurić Danilo, skretničar.

Pošto je dnevni red iscrpljen, predsjednik drug Todorović poziva sve prisutne drugove na zajedničku saradnju, jer to će biti garancija za našu borbu, da ćemo je dovesti do kraja i koristiti cjelokupnoj radničkoj klasi. Pozdravlja prisutne i zaključuje skupštinu sa poklikom: da živi klasna svijest industrijskih željezničara! Da živi Ujedinjeni savez željezničara Jugoslavije!

Ako se dobri predlogi ne upoštevaju

(Vlakospremnikom in upravi v premislek.)

Mnogo let je vodil Savez borbo za odpravo sistema kilometrine in za uvedbo sistema urnine — odškodnina za ločeno gospodinjstvo. Odločujoči faktorji so o upravičenosti urnine kolikor toliko prepričani (kadar se gre za njihove lastne kategorije), saj pri svojih dijetah tako lepo določajo, za koliko ur dobi višji uradnik Din 50 in za koliko ur znesek Din 100, če je službeno odsoten izven svojega službenega mesta. Le za vlakospremnika odločujoči do danes še niso mogli uvideti potrebe urnine, enako pa se tudi do danes — ko sistem kilometraže tako hvalijo — še niso mogli odločiti, da bi dobil n. pr. g. višji direkcijiski uradnik, ako potuje iz Ljubljane v Maribor ter ima tam opravke cel dan, tako da se šele tretji dan vrne domov, kot odškodnino za ločeno gospodinjstvo 312×12 para = Din 37.40.

Pa pustimo ta razmišljanja, ki jih višji itak ne morejo razumeti po znanim latinskem izreku, ki pravi: Quod licet Jovi, non licet bovi — ali po domače: »Kar velja za gospodarja, ne velja za sužnja« — ter razmotrivajmo rajše o položaju vlakospremnikov.

Urnino so vživali vlakospremniki že dolgo vrsto let in so se prepričali, da je edino ta sistem pravičen. Urnino uživa še danes vlakospremniki v večini evropskih držav, pri nas pa je prišel dr. Veznal in je mesto urnine uvedel odredbo »Kilometrino«. Uspeh je bil naravnost velikanski: vsled urnine so bile baje večje zamude, osobje ni imelo interesa dela pospešiti itd., kar so vse ugotovili beograjski strokovnjaki. Kilometražna pa bo imela za posledico, da ne bo več nikakih zamud, ker se bo vsakemu mudilo domov, da bo v krajšem času naredil več kilometrov. Strokovnjaki so najbrže pričakovali, da bodo vlaki vsled takega tekmovanja osobja kar skakali eden čez drugega, samo da bo — več kilometraže.

Kakšen pa je prav za prav efekt kilometraže?

Vlakovodja pri tovornem vlaku dobi sedaj na račun kilometraže daleko manj kot prtljažnik, celo manj kot osebni odnosno mlad ojačilni sprevidnik. Pri tem podčrtavamo, da tudi kilometražna teh ni zadostna in se ne more smatrati kot odškodnina za ločeno gospodinjstvo ter prehrano izven doma ter da mora vsled tega tudi osebni sprevidnik lep del svoje plače primakniti h kilometraži, ako hoče izven doma na progji pošteno živeti. — Ugotavljamo z zgornjima primeroma le, kako težko je prizadet vlakovodja

tovornih vlakov, ki ima največ dela in odgovornosti, ki mora biti prvi pri vlaku in sme iti kot zadnji proč, odgovarja za ves tovor, materijal in ljudi, vodi premik, pa ne zasluži včasih niti toliko kilometraže, da bi lahko z njo poravnal diktirano kaznen, izdatke za prehrano na progji pa mora odtrgavati svoji družini. Enako težko je seveda prizadeto tudi vse ostalo osobje pri tovornih vlakih.

Iz gornjega razloga se danes vlakospremniki brani prevzeti »časť g. vlakovodje« pri tovornih vlakih (kar ima vsak za svojo osebo tudi prav, ker zakaj bi prevzemal veliko odgovornost in delo za to, da bo dosti manj zaslužil). Samo v Ljubljani je doslej odklonilo to časť kar 6 upravičencev v 14 dneh, ki jim je bila ponudena skupina, večinoma z motivacijo, da so bolni in sedaj imajo kar naenkrat z njimi opravka specialisti in celo šefzdravniki, da rešijo to kočljivo vprašanje, kam s temi ljudmi, ki jim pristojna časť vlakovodje pri tovornih vlakih, pa te časti ne marajo.

Pri teh odklonitvah časti se izvaja zopet dvojna praksa: oni, ki imajo gotove »skice« odnosno so člani »edino odredilne« organizacije, kaj lahko dosežejo ugodno rešitev, reveži pa so oni, ki takih zvez nimajo. Njim ne pomaga nič — oprijeti se morajo »časti« vlakovodje tovornih vlakov.

Zakaj naj bi bil ravno oni železničar, ki se zaveda svojih pravic, ki noče klečeplaziti in iskati stricev odnosno odredilne organizacije, žrtve in moral prevzeti vse na svoje rame? Zakaj naj bi plačevali leto za letom račun »te časti« vsi oni, ki so že preje postali vlakovodje tovornih vlakov, saj če jih zdravniško preiščete, bo zdravnik pri večini ugotovil, da bolehalo na istih boleznih, radi katerih zahtevajo sedaj mlajši, da se jih ne dodeli k službi vlakovodje tovornih vlakov.

Uprava gotovo sama uvidi, da je to nezdrav pojav, ki ga je treba odstraniti. Nikakor ne gre, da bi bilo več odgovornosti in več službe združeno z zmanjšanjem prejemkov, marveč mora biti ravno narobe. Uprava se moti, če misli, da bodo »naši vlakovodje«, — oni s šolsko izobrazbo — ki jih uprava danes forsira, ko se bodo morali premakniti iz mesta osebnega sprevidnika na mesto vlakovodje tovornih vlakov, zadovoljni z znižanjem prejemkov ob istočasnem podaljšanju delovnega časa. Nujno je potrebna rešitev in to je mogoče doseči edino na način, ki smo ga že opetovano predlagali:

Dajte vlakospremnikom primerno in pošteno urnino!

Podčrtavamo, da je to nujno potrebno in se ne da več odlašati zlasti sedaj, ko se namerava radi »štednje« opustiti po nekaterih progah skoraj polovica prometnih uradnikov in mesto njih namestiti le komercijelne zvanikičke. Vlakovodje so vsled tega na novo obremenjeni z novim delom — prenašanjem ključev — in seveda z veliko odgovornostjo za varnost prometa pri križanju in prehitvanju vlakov.

Doma in po svetu

Ameriška delavska federacija, katere predstavnik je William Green, je objavila strog bojkot vsemu blagu, ki prihaja iz Nemčije. Vodstvo federacije je razposlalo vsem svojim organizacijam okrožnico, s katero se ima ta sklep z vso strogostjo izvajati ne radi mržnje do nemškega naroda, pač pa radi protesta proti režimu, ki je oropal nemške strokovne sindikate vsakega svobodnega uredstvanja. Bojkot se že izvaja. Pristaniški delavci nočejo izkrcavati nemškega blaga.

Meso sežigajo — ljudje stradajo. Nedavno smo čitali, da so iz velikih čikaških klavnice izvozili daleč ven iz mesta več stotisoč zaklanih svinj in so jih tam na nekem prostoru zmetali na velik kup, kjer sedaj gnijejo in s svojim smradom okužujejo vso okolico. Vse radi tega, da ne bi cene mesnim izdelkom padle. Isto delajo avstralski farmarji, ki so mnogo tisoč glav drobnice sežgali iz istih razlogov. Sedaj poročajo tudi iz Argentine, da so tam pobili in sežgali 45.000 glav živine, ker je radi omejitve izvoza na Angleško padla cena živini. Enako se postopa tudi z drugimi živali. Milijoni ljudi pa ginejo gladi.

Francoske železniške družbe še vedno reducirajo. Bilanca največje železniške katastrofe pri Lagny zaznamuje 200 mrtvih, 300 ranjenih in dokazuje skrajno površnost velike francoske vzhodno železniške družbe in brevestnost vodilnih oseb. Preiskava, ki jo je vodila železničarska organizacija, je ugotovila, da se morajo iskati vzroki nezgode v: preveliki redukciji personala, v kaosu v službenih razporedih, v netočnem funkcioniranju signalov in njih nezadostni razsvetljitvi, prilagoditvi signalov bolj povečanemu prometu, kakor pa absolutni varnosti prometa, v divji medsebojni konkurenci, vsled katere se je opustilo najbolj osnovne varnostne predpise. Komaj je minilo nekaj tednov od nezgode, že je ista družba napovedala nove redukcije, ki zamore imeti za posledico nove nezgode. Pri vseh manjših osebnih vlakih namerava uvesti samo enega strojevodjo in vlakovodjo ter odpraviti kurjača in sprevidnika. Ze doslej je bila varnost prometa ogrožena, koliko bolj bo ogrožena varnost prometa sedaj, ko bo na lokomotivni en sam uslužbenec. Francoska železničarska organizacija je podvzela vse korake, da potom vladne intervencije doseže ukinjenje te odredbe železniške družbe.

Pred novimi redukcijami na Poljskem.

Državne železnice so sklenile, da s 1. februarjem 1934 ponovno znižajo prejemke železničarjev za 7%, pokojnine pa za 30%. Po novem bi znašala plača direktorja le še Din 7000.—, plača progovnega delavca pa Din 700.— mesečno. Pač jednaka taktika v vseh kapitalistično urejenih državah.

Znižanje prejemkov v Švici (ITF.).

Glasom sklepa švicarskega zveznega sveta se mora tekem leta 1934 reducirati personalne izdatke zveznih železnic za 90%. Vendar redukcija ne zadene onih uslužbencev, ki zaslužijo letno samo 1.600 frankov (Din 20.000). Poleg tega je omejitve, da mora vsak oženjeni uslužbenec zaslužiti mesečno najmanj 260 frankov (nad Din 3000).

Vlada demisionirala. V petek dne 26. januarja so dnevni listi objavili uradno sporočilo, da je predsednik vlade dr. Srškić podal demisijo celokupne vlade, ki je bila vzeta na znanje in je bila vlada poverjena, da vodi tekoče posle do imenovanja nove vlade. — Novo vlado je postavil bivši ministrski predsednik Uzunović ter so v njej v glavnem vsi prejšnji ministri.

Pri več vlakih bo moral vlakovodja opravljati kar tri službe — vlakovodsko, manipulantško in prometniško — ter je pravilno, da se ga pri tem tudi primerno odškoduje.

Z isto pravičo kot vlakovodje tovornih vlakov pa pričakuje tudi vse ostalo vlakospremnno osobje, da bo uprava uvidela veliko krivico, ki se godi vlakospremnemu osobju že več let ter končno enkrat ukinila sistem kilometraže in uvedla pravičen sistem urnine.

Eksplodizija v brzovlaku pri Brežicah.

O eksploziji v brzovlaku med postajama Videm-Krško in Brežice je bilo objavljeno sledeče uradno poročilo: V ponedeljek 22. januarja je ob 5.50 uri med železniškima postajama Videm-Krško in Brežice, pri km 36.4 od Zidanega mosta eksplozirala peklenski stroj v direktnem vozu Berlin — Dunaj — Maribor — Zagreb — Sušak, ki je bil priklopljen brzovlaku Dunaj—Zagreb. Ta voz je odpeljal iz Berlina dne 21. t. m. ob 7.50 uri zjutraj in prispel na Dunaj dne 21. t. m. ob 20.30 uri. Tam so ga priklopili na južnem kolodvoru brzemu vlaku za Trst, odnosno Zagreb, ki je odpeljal z Dunaja dne 21. januarja ob 21.30 uri. Takoj po eksploziji se je vnel plin za razsvetljavo; ogenj je objel ves vagon in je skoraj popolnoma zgorel. Ko se je pripetila nezgoda, se je vlak takoj ustavil in so goreči vagon odklopili, obenem pa začeli reševati potnike v njem. V vagonu je bilo 13 potnikov. Trije so bili pri eksploziji ubiti in so jih našli zoglelene v vagonu. Peklenski stroj je bil spravljen v sedežu enega izmed kupejev. Ker vse dozda ugotovljene okoliščine dokazujejo, da so spravili peklenski stroj v omenjeni vagon v inozemstvu, je oblast odredila, da se morajo vsi vagoni, ki pridejo iz Avstrije, na obmejnih postajah zamenjati z našimi.

IZVOLITEV IZVRŠENEGA ODBORA SOCIALNO-DEMOKRATIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Na zadnjem kongresu v Beogradu je bil izbran sledeći izvršni odbor socialno-demokratske stranke: dr. Nedeljko Košanin, univerzitet. prof. Beograd; dr. Živko Topalović, Beograd; Bogdan Krekić in Milorad Belić, Beograd; Bogoljub Čurić, Split; Jovo Jakšić, Sarajevo; Vladimir Pfeiffer, Zagreb; Josip Petejan, Maribor; Viktor Eržen, Maribor; Dušan Stojilković, Beograd; Njegoslav Ilić, Beograd; Milica Topalović, Beograd; Alojz Sedej, Ljubljana; Jakob Klenovšek, Trbovlje; Johan Baher, Bačko Novo Selo; Arpad Vertes, Novi Sad in Mirko Petrinec, Osijek.

REDNI OBČNI ZBOR

delavskega glasbenega društva »Zarje« se bo vršil v smislu določil pravil in sklepa seje odbora v četrtek, dne 22. februarja 1934 ob pol 8. uri zvečer v glasbeni sobi »Zarje« v Delavski zbornici.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in nadzornega odbora.
3. Volitev novega odbora.
4. Razno.

Če ob navedeni uri ne bo zbrano dovolj članov, kakor določajo pravila, se pol ure pozneje vrši drugi občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

Za del. glasb. društvo »Zarja«:

Blaž Korošec, l. r., predsednik,

M. Selanova, l. r., tajnica.

Iv. Vuk, l. r., blagajnik.

GLASBENA SOLA DELAVSKEGA ŽELEZNIČARSKEGA DRUŠTVA »ZARJE«

Delavska železničarska glasbeno društvo »Zarja« v Ljubljani bo otvorilo letos zopet svojo glasbeno šolo za svoje člane in njih otroke.

Vpisovanje se vrši od danes naprej in bo trajalo do 20. februarja 1934 v pisarni »Zarje«, Delavska zbornica, glavni vhod, I. nadstropje.